

Grad af de forskellige Svingninger i Verdenskonjunkturerne som de andre Erhverv. Desuden bliver Landbruget ikke i saa høj Grad berørt af Arbejdsløshedsspørgsmaalet som forskellige andre Erhverv, og navnlig sker dette ikke indenfor det mindre Landbrug; der kender man ikke ret meget til den farlige Svøbe, som Arbejdsløsheden er, og derfor er det ønskeligt — og det er jo et Ønske, som næres fra forskellige Sider — at fremme den Bevægelse, der søger at beskæftige flere Mennesker ved Landbruget end hidtil.

Hvis man dernæst vil spørge, om det er muligt at give dem en saadan Beskæftigelse ved Landbrug, som maa siges at være økonomisk forsvarlig overfor dem, tror jeg, dette Spørgsmaal maa besvares med Ja. Forholdet er det, at allerede gennem mange Aar og ligeledes for Øjeblikket — og det ser ogsaa ud til at skulle gælde for den kommende Tid — har Forholdene for Landbruget formet sig saaledes, at det væsentlig er Fedevareproduktionen, det lever af; og saa længe det er Tilfældet, tror jeg, alle maa være enige i, at saa har det mindre Landbrug Betingelser for at kunne klare sig saaledes, at der kan gives disse mindre Landbrugere en forsvarlig økonomisk Stilling. Det er jo kun gennem Udstykning af Jorden, ved Oprettelse af flere Landbrug, at det vil kunne lykkes at skaffe Betingelser for at beskæftige flere Mennesker ved Landbruget end hidtil. Erfaringen viser, at det er de mindre Landbrug, der betaler sig bedst. Forskellige Meddelelser, som Landøkonomisk Driftsbureau har udsendt, og hvor det gør Rede for, hvorledes det har udarbejdet forskellige Regnskaber for Landbrug, baade store og smaa og mellemstore, viser, at det navnlig er paa Landejendomme fra 6 til 8 Tdr. Land og op til et halvt Hundrede Tønder middelgod Jord og Ejendomme af anden Kvalitet svarende hertil, at man faar det største Udbytte af Jorden, vel nærmest fordi det er paa disse Ejendomme, at den personlige Indsats, som Ejereren eller Brugeren sætter ind i en saadan Bedrift, kommer bedst til sin Ret og til fuld Udfoldelse, og samtidig er Forholdet mellem Arbejdsgivere og Arbejdere ikke nær saa skærpet i disse Brug som i de store Brug. Derfor tror jeg, man maa erkende, at det af disse Grunde vil være af Betydning at søge at iværksætte en stærkere Udstykning af den danske Jord. Naar man ikke hidtil har gjort det, skyldes det vistnok flere Grunde. Der er fra forskellige Sider sagt, at det er, fordi Ungdommen ikke har

Lyst til at arbejde ved Landbruget; det tror jeg dog ikke er rigtigt.

Hvis man vil se paa Efterspørgselen efter de Landejendomme, som er til Salg, saa viser det sig, at Efterspørgselen er større end Tilbudet, og dette bevirker, at Handelspriserne for Landejendomme er og gennem flere Aar i alt Fald har været bedre end Produktionsbetingelserne, fordi Folk gerne vil arbejde ved Landbruget. Den store Udvikling, som Kolonihavebevægelsen har faaet ved Byerne, viser jo ogsaa, at den danske Befolkning i Virkeligheden sætter stor Pris paa at arbejde med Jorden; og der er efter min Opfattelse heller ingen Steder, hvor man kan sige, at man faar større Glæde af Arbejdet end ved at arbejde med Planter og Dyr, altsaa ved Landbruget. Derfor er det sørgeligt, men sandt, naar det siges, at trods det, at de økonomiske Betingelser for, at det mindre Landbrug kan svare sig, er til Stede, og Befolkningen gerne vil arbejde ved Landbruget, og trods det, at mange Bestræbelser er gaaet ud paa at animere Ungdommen til at blive ved Jorden, og trods det, at der ingen Steder er større Glæde ved Arbejdet end i Landbruget, og trods det, at Staten igennem mere end 25 Aar har støttet Udstykningen i betydelig Grad, og trods det, at der i de sidste 25 Aar maa siges at have været gode Vilkaar for Landbruget at arbejde under, er saa godt som hele Befolkningstilvæksten gaaet til Byerne.

Jeg skal nu med et Par Tal vise, at Antallet af Landejendomme ikke er steget betydeligt i de sidste 20 Aar. I 1904 var der her i Landet 73 993 Gaarde, 97 538 Huse, i alt 171 531 Landejendomme; i 1924 var — Sønderjylland undtaget — Antallet steget til 81 357 Gaarde, 104 722 Huse, tilsammen 186 079 Landejendomme; det er en Forøgelse af 7 364 Gaarde og 7 184 Huse, i alt en Forøgelse af 14 548 Landejendomme. Naar vi saa fraregner Statshusene, der er oprettet ved Statens Hjælp, vil enhver se, at det kun bliver et meget ringe Antal nye Ejendomme, der er oprettet i de tyve Aar fra 1904 til 1924 trods det, at det har været nogle af de bedste Aar, det danske Landbrug har haft at virke under. Undersøger man, hvor Befolkningstilvæksten er gaaet hen i de Aar, viser Tallene et endnu daarligere Resultat for Landbrugets Vedkommende. Hele Befolkningens Antal var i 1901, 2 449 540 og i 1921, Sønderjylland undtaget, 3 104 209; det er en Tilvækst paa 26,73 pCt. Heraf er beskæftiget ved Landbrug og Mejeribrug i